

Številka: 38241-4/2015/41

Datum: 3.2.2016

Zadeva: Odgovor na mnenja in pripombe zainteresirane javnosti na objavljeno analizo in predlog spremembe dela ukrepa na upoštevnom trgu 3 »Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« in upoštevnom trgu 7 »Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg)«

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija), je na podlagi 100. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS št. 109/2012, 110/13, 40/14-ZIN-B, 54/14 – odl. US in 81/15; v nadaljevanju: ZEKom-1) naredila analizo in predlog spremembe dela ukrepa na upoštevnom trgu 3 »Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« in upoštevnom trgu 7 »Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg)«

Ker je agencija pri sprejemanju ukrepov na trgu elektronskih komunikacij skladno s 204. členom ZEKom-1 dolžna pridobiti mnenje zainteresirane javnosti, je dne 29.12.2015 javno objavila predmetno analizo na svojih spletnih straneh¹ ter obenem pozvala zainteresirano javnost, da nanjo poda svoje pripombe oziroma morebitne predloge. Agencija je do izteka roka dne 28.1.2016 prejela mnenja in pripombe:

- Družbe Si.mobil d.d., Šmartinska 134b, 1000 Ljubljana,
- Družbe Telemach Mobil d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 21, 1000 Ljubljana
- Družbe Amis d.o.o., Ulica Vita Kraigherja 3, 2000 Maribor
- Družbe T-2 d.o.o., Verovškova 64a, 1000 Ljubljana
- Družbe Telekom Slovenije d.d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana

Pripombe družbe Si.mobil d.d.

Družba Si.mobil d.d. (v nadaljevanju: Si.mobil) se v svojih pripombah z dne 8.1.2015 strinja in pozdravlja analizo, ki navaja ugotovljena dejstva ter predlaga popravke ključnih pomanjkljivosti, ki so bile s strani Si.mobila že večkrat navedene. Si.mobil nadalje navaja, da je zaradi številnih razlogov, ki jih v analizi pravilno ugotavlja agencija, potrebno novo odločbo uveljaviti v čim krajšem možnem času, da se v čim večji meri prepreči nadaljnje nastajanje škode operaterjem in Republiki Sloveniji.

Si.mobil nadalje navaja, da ni povsem jasno ali namerava agencija izdati zgolj dve odločbi, ali pa bo agencija izdala toliko odločb, kolikor je določenih operaterjev s pomembno tržno močjo na upoštevnom trgu 3 in 7.

¹ <http://www.akos-rs.si/javno-posvetovanje:-analiza-in-predlog-za-delno-spremembo-ukrepa-na-upostevnom-trgih-3-in-7>

Agencija bo izdala na upoštevni trgih »Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« 12 odločb za operaterje s pomembno tržno močjo in na upoštevni trgih »Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg)« 4 odločbe za operaterje s pomembno tržno močjo.

Pod 1. točko pripomb Si.mobil navaja, da se v analizi pojavlja več terminov, ki opredeljujejo podobno ali enako (ali so celo sopomenke), pa kljub temu lahko različno. Tako se na različnih mestih analize pojavijo termini »EEA«, »EU«, »enotni evropski trg« in »notranji trg Evropske unije«. Si.mobil meni, da je potrebna dodatna opredelitev stališča agencije glede zaključevanja klicev, ki prihajajo iz ozemlja Kosovo. Enako pojasnilo je potrebno glede ozemelj, ki so sicer del držav članic EU, so pa geografsko oddaljene – npr. zunanja ozemlja Francije, ki so samostojne države in imajo svoje kode. Si.mobil predlaga, da končni tekst (odločba) uporablja isti termin, ki naj se ga v poglavju 1 analize (Uporabljeni izrazi), ter po možnosti na zavezujoč način še v končni odločbi, tudi jasno opredeli. V skladu z našim razumevanjem obveznosti in dikcije analize, bi lahko razumeli enotni oz. notranji trg EU, kot trg, ki poleg 28 držav članic EU zajema tudi tri države članice EEA (slovensko: EGP), kot to navaja lahko že opomba v analizi na strani 11 – »EEA območje je območje evropske proste trgovine za države članice EU in Norveško, Islandijo in Liechtenstein.«

Agencija je v analizi uporabila različne izraze glede notranjega trga EU, pri čemer so ti v celoti sopomenski. V odločbi bo agencija uporabljala enotni izraz, ki pomeni območje evropske proste trgovine za države članice EU in Norveško, Islandijo in Liechtenstein. Glede zaključevanja klicev, ki prihajajo iz Kosova ali npr. prekomorskih ozemelj Francije velja prav to, kar je agencija zapisala zgoraj: obveznost enakega obravnavanja (posledično zaračunavanje regulirane cene zaključevanja klicev) bo zavezujoča le in izključno za klice, ki prihajajo s strani neposredno medomrežno povezanih operaterjev iz območja EEA. Glede na to, da agencija predlaga ugotavljanje izvora klica na podlagi A številke, bo v odločbi dodala tudi drugi pogoj in sicer, da se dodeljeno A oštevilčenje tudi dejansko uporablja na ozemlju držav EEA.

Pod 2. točko Si.mobil navaja, da termin »izvor klica« ni bil opredeljen v poglavju 1 med Uporabljenimi izrazi. Ne glede na to, da operaterji izvor klica ugotavljajo oz. dokazujejo s t.i. številko (brez nedovoljenih posegov), ki je edini ustrezen identifikator in jasno opredeljuje iz katere države klic prihaja (izvor), bi bilo to dejstvo treba na pravno zavezujoč način opredeliti v odločbi. Si.mobil predlaga, da je potrebno v odločbi določiti nedvoumno opredelitev določanja izvora klica na podlagi A številke in nedvoumno določilo, da je kakršnokoli poseganje, spreminjanje, odsotnost A številke (ipd.) prepovedano in je operater (s pomembno tržno močjo) v primeru, da mu medomrežno povezani operater posreduje klic brez A številke oz. spremenjeno ali nepopolno A številko, upravičen tak klic obravnavati, kot da gre za klic, katerega izvor ni znotraj »enotnega evropskega trga«. Si.mobil je nadalje opisal definicije termina »izvor klica«, katere potrjujejo, da gre pri izvoru klica vedno za aktivnost klicatelja, zato je nujno, da se izvor klica definira na strani klicatelja. Izvor klica nikakor ne more predstavljati zadnje prenosno omrežje, preko katerega se nato klic zaključi v ciljnem omrežju. Vse navedeno potrjuje tudi določba 164. člena ZEKom-1. Navedeni člen zakona podrobno določa, kateri podatki o izvedenem klicu se hranijo. Na podlagi določbe 164. člena ZEKom-1 morajo operaterji hraniti podatke o klicatelju, kar pomeni, da morajo hraniti podatke o izvoru klica. To pa niso podatki o omrežju npr. zadnjega tranzitnega operaterja, ampak prometni podatki o klicatelju v vsakem posamičnem klicu (A-številka). Če

tak klic pride iz tujine, je potrebno take podatke prav tako hraniti. V primeru, da bi bila definicija termina »izvor klica« drugačna oz. agencija ne bi sledila argumentom predstavljenim zgoraj potem teh podatkov operater sploh ne bi mogel zaobjeti in hraniti.

Agencija v analizi v 1. poglavju med Uporabljenimi izrazi termina »izvor klica« ni posebej navedla. Agencija bo upoštevala predlog Si.mobila in bo v obrazložitvi odločbah bolj natančno zapisala opredelitev izvora klica z identifikacijo A številke, ki bo morala biti popolna, nespremenjena in posredovana v izvorni obliki. Glede možnosti poseganja, spreminjanja, odsotnosti A številke na strani medomrežno povezanih operaterjev, bo določila, da se tak klic obravnava, kot da gre za klic, katerega izvor ni znotraj območja EEA.

Pod 3. točko Si.mobil navaja predlog izreka odločbe in sicer: z vidika zaračunavanja cene zaključevanja govornih klicev iz 5. točke izreka veljavnih regulatornih odločb na upoštevnih trgih 7 vse z dne 29.7.2014 v svojem omrežju enako obravnavati vse govorne klice, pri čemer cenovne obveznosti veljajo v primeru tistih neposredno medomrežno povezanih operaterjev, ki delujejo na notranjem trgu Evropske unije, ki zajema države članice EGP, ne glede na to, od kod klic, ki ga ti operaterji zaključujejo v omrežje družbe, izvira, pod pogojem, da klic izvira od uporabnika operaterja iz države znotraj notranjega trga Evropske unije, ki zajema države članice EGP. Identifikator izvora klica je A številka. Če regulirani operater prejme klic, ki nima A številke, je le-ta nepopolna ali spremenjena, lahko ta klic obravnava kot da ne izvira znotraj notranjega trga Evropske unije.

Agencija bo upoštevala Si.mobilov predlog tako, da bo v obrazložitvi odločbe natančno opredelila pomen izvora klica z identifikacijo A številke za vse operaterje s pomembno tržno močjo na upoštevnem trgu 3 »Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« in za vse operaterje na upoštevnem trgu 7 »Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg)«.

Pod 4. točko je Si.mobil navedel, da bo nameravana sprememba pomembno izboljšala pravni položaj slovenskih operaterjev ter zagotovila ustrezno zaščito, vendar želijo opozoriti na možnost, da lahko operaterji v primeru kršitev, neupoštevanja opozoril v zvezi s klici, katerih izvor ni EGP, uporabijo druge ukrepe, kot so na primer omejitve bodisi določenih klicev, bodisi operaterjev v celoti. Ne moremo še napovedati, ali bodo tovrstni ukrepi sploh potrebni, menimo pa, da si moramo pridržati to možnost. Če je to po oceni agencije v kakršni koli koliziji s sicer veljavnimi odločbami, bi bilo potrebno te situacije urediti z bodočo odločbo – ne želijo namreč očitka kršitve odločb.

Agencija operaterjem z regulatorno odločbo ne more dati posebnih pooblastil, da bi proti pogodbenim partnerjem uporabljali posebne sankcije. Agencija tudi meni, da je povsem zadostna »sankcija«, da operater klice v primeru odsotnosti A številke, ali v primeru, da je bila A številka spremenjena oziroma je bila predmet manipulacije, zaračuna po neregulirani ceni, saj lahko upravičeno meni, da tak klic ni prišel s strani končnega uporabnika operaterja na ozemlju EEA.

Pod 5. točko Si.mobil razmišlja, kako bi lahko učinki spremenjene odločbe zaživel in učinkovali kar najbolje, pri čemer se je porodilo tudi vprašanje, ali lahko agencija zagotovi operaterjem, zavezancem z odločbo, dostop do ažurne baze vseh znotraj enotnega trga EU

ter EGP podeljenih elementov oštevilčenja. Navedeno bi lahko odločilno pomagalo pri ugotavljanju in preprečevanju zlorab. Na koncu se družba Si.mobil generalno strinja z analizo in poziva agencijo, da s ciljem še večje jasnosti in nedvoumnosti zgoraj navedene predloge in pripombe upošteva pri odločbah in njenih obrazložitvah ter čim prej izda odločbo, ki bo preprečila nadaljevanje velike gospodarske škode za slovenske operaterje in Republiko Slovenijo.

Agencija ne vidi potrebe po ustvarjanju in zagotavljanju ažurne baze dodeljenih elementov oštevilčenja in meni, da so operaterji sami ustrezno opremljeni in usposobljeni sproti zagotavljanju informacije o številskem prostoru drugih operaterjev, še posebej tistih, s katerimi imajo sklenjene medomrežne povezave.

Pripombe družbe Telemach Mobil d.o.o.

Družba Telemach Mobil d.o.o. (v nadaljevanju: Telemach Mobil) v svojih pripombah z dne 27.1.2015 pozdravlja potezo agencije, da sledi evropski praksi in omogoči različno obračunavanje EU in non EU prometa. Zaradi trenutno veljavnih odločb na trgih 3 in 7, ki so vključevale enako obravnavanje prometa ne glede na izvor klica (EU in non EU), se je na trgu naredila velika diskriminacija s strani operaterjev, ki so nam zaradi nezmožnosti ločevanja EU in non EU prometa, za promet iz Slovenije računali višjo (non EU) ceno. V nasprotju smo mi bili primorani istemu operaterju za celoten promet, ne glede na izvor prometa, ki nam ga je poslal, računati regulirano ceno zaključevanja klicev, ki je v povprečju nižja za vsaj 3x od non EU cene. Telemach Mobil posebej izpostavi, da je predlagana sprememba izreka odločbe nujna na obeh upoštevanih trgih.

Agencija ugotavlja, da se Telemach Mobil popolnoma strinja s predlogom spremembe dela ukrepa na upoštevni trgu 3 »Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« in upoštevni trgu 7 »Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg)«.

Pripombe družbe Amis d.o.o.

Družba Amis d.o.o. (v nadaljevanju: Amis) v pripombah z dne 28.01.2016 pozdravlja prizadevanja agencije, ki so gotovo usmerjena v izboljšanje položaja in zaščito nacionalnih operaterjev tako v evropskem prostoru, kot tudi (predvsem) širše. Predvidene spremembe so nujne že dlje časa in v izogib podaljševanja nepotrebnih škodljivih posledic za operaterje, ki v svojem omrežju terminirajo klice, poziva agencijo, da čimprej izvede vse potrebne aktivnosti, usmerjene v čimprejšnjo uveljavitev predlagane spremembe ter posamičnih odločb. Amis poudarja, da je sprememba nujna, saj se bo le tako lahko zagotovila ustrezna recipročnost (glede na operaterje oz. klice, katerih izvor niso države, ki so del notranjega trga Evropske unije – razlike v FTR-jih so očitne in ni prav, da se tveganje prevali na nacionalne operaterje).

Pod 1. točko Amis navaja, da je nujna opredelitev geografskega ozemlja, na katerem delujejo trije operaterji, s katerimi je Amis medomrežno povezan ter od katerih izvira klic. Agencija v analizi določa, da bo ukrep veljal še »EEA«, »EU«, »enotni evropski trg«, kar niso nujno enaka območja, učinek odločbe pa utegne biti zaradi drugačnih interpretacij precej različen. Družba meni, da je v okviru razprave o pravilnem geografskem ozemlju, nujno potrebna

dodatna opredelitev agencije glede zaključevanja klicev, ki prihajajo iz ozemlja Kosova in se identificirajo z omrežno kodo Slovenije. Enaka dodatna opredelitev je potrebna glede ozemelj, ki so sicer del držav članic EU, so pa geografsko ločene in imajo svoje kode.

Agencija je na povsem enako vprašanje odgovorila že operaterju Si.mobil, zato napotuje na predhodni odgovor. Še enkrat pa poudarja, da so operaterji dolžni nediskriminatorno obravnavati le in izključno klice, ki prihajajo s strani neposredno medomrežno povezanih operaterjev iz območja EEA. Kosovo, ali katerakoli država, ki ne sodi v opredelitev EEA, ne glede na identifikacijsko omrežno kodo, torej ne more biti predmet te obveznosti. Glede na to, da agencija predlaga ugotavljanje izvora klica na podlagi A številke, bo v obrazložitvi odločb dodala tudi drugi pogoj in sicer, da se dodeljeno A oštevilčenje tudi dejansko uporablja na ozemlju držav EEA.

Pod 2. točko Amis navaja, da je nujna zavezujoča opredelitev pojma »izvor klica«, ki naj se določi z A številko, ki mora biti popolna ter ne sme biti bodisi nepopolna ali spremenjena. V praksi se izvor klica dokazuje izključno s popolno in nemanipulirano A številko, kar je treba določiti v izreku bodoče odločbe. Za preverjanje verodostojnosti klica bi bila sicer dobrodošla še javno dostopna panevropska baza vseh dodeljenih telefonskih števil v posamični državi, kar bi se na ta način lahko preverjalo ali je številka, ki jo operater s pomembno tržno močjo zaključi v svojem omrežju prava ali ne. V tem delu bi prosili za dodatno pojasnilo naslovnega organa glede obstoja te baze in možnosti dostopa.

Kot je že navedla v odgovoru družbi Si.mobil, agencija ne vidi potrebe po ustvarjanju in zagotavljanju ažurne baze dodeljenih elementov oštevilčenja in meni, da so operaterji sami ustrezno opremljeni in usposobljeni sproti zagotavljanju informacije o številskem prostoru drugih operaterjev, še posebej tistih, s katerimi imajo sklenjene medomrežne povezave.

Pod 3. točko Amis navaja, da kakršen koli poseg v A številko ali odsotnost A številke (s strani medomrežno povezanega operaterja), opravičuje operaterja s pomembno tržno močjo, da tak klic obravnava po pravilih, ki veljajo za klice, kateri izvor ni enotni evropski trg, oziroma ozemlje, kot ga opredeli naslovni organ. S tem se nadejamo uspešne zaježitve primerov morebitnih zlorab, mora pa biti določena izjema zaradi pravne varnosti ter v izogib očitku, da operater s pomembno tržno močjo krši regulatorno odločbo.

Operater, ki je določen za operaterja s pomembno tržno močjo na upoštevem trgu zaključevanja klicev v lastnem fiksnem/mobilnem omrežju, lahko v okviru obveznosti enakega obravnavanja zaračunavajo komercialno dogovorjeno ceno za klice, ki izvirajo izven območja EEA ali za katere ugotovi, da je bil opravljen poseg v A številko oziroma A številka ni prisotna ali je nepopolna, kar bo agencija dodala že na podlagi prej omenjene pripombe Si.mobil.

Pod 4. točko Amis predlaga, da je nujna zavezujoča določitev pravice operaterja s pomembno tržno močjo, da zaščito poslovanja, v primeru suma zlorabe, izvede potrebne nujne in sorazmerne ukrepe zoper ali v zvezi z medomrežno povezanimi operaterji. Menimo, da ne zadostuje samo možnost, da operater s pomembno tržno močjo, v primeru nepopolne ali manipulirane A številke oziroma v primeru prejema klica, ki sploh nima A številke, obračuna klic po ceni, ki velja za klice, katerih izvor ni enotni evropski prostor oziroma ozemlje, kot ga naslovi naslovni organ. Operater mora imeti tudi običajne možnosti oz.

sankcije, ki so povsem običajne v medsebojnem poslovanju (začasna omejitev). Je pa to možnost po našem mnenju treba opredeliti v izreku, ki pomeni siceršnje odstopanje od ostalih načel, ki veljajo za mednarodno povezane operaterje – sprememba, ki jo nameravana odločba prinaša se nanaša na edino izjemo enakega obravnavanja in še to zgolj v cenovnem oziru, sicer so vsi klici izenačeni.

Kot je navedla že v odgovoru operaterju Si.mobil, agencija operaterjem z regulatorno odločbo ne more dati posebnih pooblastil, da bi proti pogodbenim partnerjem uporabljali posebne sankcije. Agencija tudi meni, da je povsem zadostna »sankcija«, da operater klice v primeru odsotnosti A številke, ali v primer, da je bila A številka spremenjena oziroma je bila predmet manipulacije, zaračuna po neregulirani ceni, saj lahko upravičeno meni, da tak klic ni prišel s strani končnega uporabnika operaterja na ozemlju EEA.

Pripombe družbe T-2 d.o.o.

Družba T-2 d.o.o. (v nadaljevanju: T-2) v pripombah z dne 27.01.2016 ugotavlja, da bi sprememba regulacije lahko pozitivno vplivala na njegovo bilanco med mednarodnimi dohodnimi in odhodnimi klici ter posledično predlaganemu ukrepu ne nasprotuje. Prosto oblikovanje cen mednarodnega zaključevanja klicev bi nadalje lahko družbi T-2 d.o.o. tako kot drugim slovenskim operaterjem, ki imajo lastne končne uporabnike, olajšalo pogajanja z operaterji v tujini ter zmanjšalo anomalije, ki nastajajo zaradi strogo reguliranih cen zaključevanja klicev v Evropi na eni strani ter pomanjkljive regulacije oziroma njene odsotnosti zunaj EU in EEA.

Agencija ugotavlja, da T-2 ne nasprotuje spremembi v delu regulacije obveznosti enakega obravnavanja. Na tem mestu agencija poudarja, da bodo na komercialni osnovi lahko zaključevali klice, ki izvirajo izven območja EEA. Za klice, ki izvirajo znotraj območja EEA pa je regulirana cena zaključevanja klicev na upoštevnem trgu 3 »Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« v višini 0,000876 EUR na minuto in upoštevnem trgu 7 »Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg)« v višini 0,0114 EUR na minuto.

Pripombe družbe Telekom Slovenije, d.d.

Družba Telekom Slovenije d.d. (v nadaljevanju: Telekom Slovenije) se v pripombah z dne 28.1.2016 strinja z ugotovitvami agencije v analizi in podpira predlagano spremembo obveznosti nediskriminacije v trenutno veljavnih regulatornih odločbah na upoštevnem trgu 3 »Zaključevanje klicev v posamičnih javnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« in upoštevnem trgu 7 »Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg)« na način, da bodo naložene cenovne obveznosti veljale le v primeru tistih neposredno medomrežno povezanih operaterjev, ki delujejo na notranjem trgu Evropske unije, ne glede na to, od kod klic, ki ga ti operaterji zaključujejo v omrežje družbe, izvira pod pogojem, da je izvor klica znotraj enotnega evropskega trga.

Telekom Slovenije je agencijo k nujni spremembi ukrepov na upoštevnih trgih 3 in 7 pozval že 5.5.2015 in ponovno 25.8.2015. Agencija je na podlagi zbranih podatkov operaterjev

potrdila trditve Telekoma Slovenije, da slovenski operaterji za zaključevanje klicev pri EU operaterjih plačujejo tudi do 70 krat višjo ceno, v povprečju pa 20 krat višjo ceno, kot jo lahko zaračunajo po odločbi. Ker med trgoma 3 in 7 ni nikakršnih razlik v načinu zaračunavanja za EU/EEA in non EU/EEA promet, je povsem logična tudi odločitev agencije, da je opravila enotno analizo in predlagala ukrepe tako na trgu zaključevanja mobilnih kot v fiksnih omrežjih.

Telekom Slovenije v nadaljevanju predlaga osnutek izreka odločb na upoštevnom trgu 3 in 7 z namenom večje jasnosti. Nadalje Telekom Slovenije predlaga v kolikor A-številk ob zaključitvi prometa v omrežje reguliranega operaterja ni razvidna, popolna ali pravilna (operater A-številk ali tranzitni operater številko iz nekega razloga skrije, spremeni ali skrajša), operaterji s pomembno tržno močjo niso dolžni zaračunavati regulirane cene.

Telekom Slovenije ne nasprotuje spremembi v delu regulacije obveznosti enakega obravnavanja. Pozdravlja spremembe na upoštevnom trgu 3 in 7 ter predlaga izrek odločbe za oba trga, kjer je poudarjen izvor klica s prikazano, pravilno, veljavno in popolno A številko EU operaterja. Agencija bo upoštevala predlagane spremembe in natančno navedla pomembnost izvora klica z identifikacijo A številke v obrazložitvi odločb. Vsako poseganje v A številko s strani medomrežno povezanih operaterjev pomeni, da operater za take klice zaračuna neregulirano ceno.

Nadalje Telekom Slovenije navaja, da je v 7. točki analize agencija zapisala, da se je odločila opraviti analizo in v zvezi z njo izpeljati postopek javnega posvetovanja ter jo šele nato notificirati, saj gre za spremembo obveznosti nediskriminacije, ki v tem primeru vpliva tudi na alternativne operaterje, ki delujejo na trgu elektronskih komunikacij, saj agencija želi na ta način zainteresirano javnost vnaprej obvestiti o nameravani spremembi ukrepa. Agencijo prosijo za pojasnilo, na katere alternativne operaterje naj bi imela sprememba ukrepa vpliv in kakšen bi naj bil ta vpliv, ker so vsi operaterji javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, ki zaključujejo klice v svojih omrežjih, operaterji s pomembno tržno močjo na trgih zaključevanja klicev v svojih omrežjih, na podlagi veljavnih odločb agencije.

Jasno je, da ima sprememba ukrepa neposreden vpliv na vse operaterje, ki terminirajo klice v omrežja operaterjev, ki se jim s spremembo ukrepa spreminjajo obveznosti. Neposreden vpliv je tako prisoten tako pri alternativnih operaterjih, kot tudi pri prevladujočem operaterju (incumbentu). Posebnega pomena pa navedeni stavek, ki ga je agencija zapisala v analizi, ni imel. Glede vrstnega reda postopkov (javno posvetovanje pred notifikacijo) pa agencija poudarja, da tudi v tem primeru, kot v primeru vseh analiz in notifikacij, sledi ustaljenemu in s strani Evropske komisije določenemu postopku. Notifikacija pred zaključenim javnim posvetovanjem namreč ni mogoča.

Nadalje Telekom Slovenije predlaga, da agencija, v upravnih postopkih določitev operaterjev s pomembno tržno močjo, ki bodo uvedeni na podlagi izsledkov analize upoštevnega trga 3 in upoštevnega trga 7, zagotovi zlasti časovno usklajeno naložitev obveznosti operaterjem s pomembno tržno močjo na istem upoštevnom trgu. Slednje je nujno, da se prepreči morebitna asimetrija v cenah zaključevanja klicev posamičnih operaterjev s pomembno tržno močjo, ki bi lahko nastala v predhodnem obdobju, v kolikor bi bile posamične odločbe vročene operaterjem v različnih mesecih. Ker postane posamezna odločba dokončna z dnevom vročitve, bi se namreč lahko zgodilo, da bi posamezni operater, ki bi odločbo prevzel prej kot

AKOS

drugi, lahko uveljavil spremenjene pogoje zaključevanja klicev pred njim, kar bi povzročilo predhodno asimetrijo, ki ni upravičena, hkrati pa bi bil s tem v primerjavi z drugimi v bistveno slabšemu položaju. Iz tega razloga je nujno, veljavnost te obveznosti vezati na dokončnost vseh izdanih odločb operaterjem s pomembno tržno močjo na istem upoštevem trgu.

Agencija ugotavlja, da ni potrebe, da bi z veljavnostjo posameznih odločb čakali do dokončnosti vseh odločb. Odločbe bodo izdane hkrati, v interesu operaterjev samih je, da z njihovim prevzemom, ki pomeni njihovo veljavnost, ne čakajo, prav tako pa morebitna kasnejša veljavnost odločbe nekega operaterja za drugega ne predstavlja slabšega položaja. Do asimetrije, kot jo navaja Telekom Slovenije, torej ne more priti. Agencija namerava veljavnost ukrepa naložiti tako, da bo začel veljati s prvim naslednjim obračunskim mesecem.

Direktor
Franc Dolenc